

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

AGENCJA RYNKU
ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

NR
16

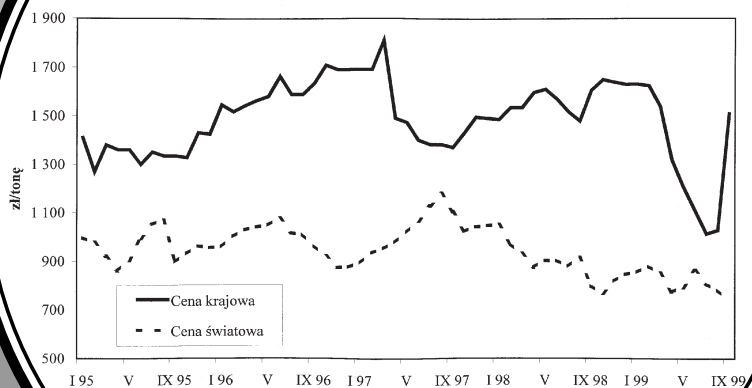
RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

RAPORTY
RYNKOWE

Światowe i krajowe ceny cukru białego
w latach 1995-99

LISTOPAD 1999

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Sytuacja na rynku światowym
- III. Produkcja buraków cukrowych
- IV. Stan przemysłu cukrowniczego
- V. Zużycie cukru
- VI. Handel wewnętrzny
- VII. Handel zagraniczny
- VIII. Interwencja na rynku cukru
- IX. Inne środki słodzące

**Przy publikowaniu całości lub fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski tel: 827-36-64

AUTORZY:

Zygmunt Smoleński
• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-75-53

Łucja Chudoba
• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 415

Piotr Szajner
• IERiGŻ • Warszawa
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 719

Janina Nowak
• ARR • Warszawa
Tel.: (0 22) 623-26-50

Raport zatwierdziła w dniu 09.11.1999 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w kwietniu 2000 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek owoców i warzyw /15/ • listopad 1999,
2. Rynek rzepaku /16/ • grudzień 1999,
3. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /17/ • marzec 2000,
4. Rynek pasz /7/ • kwiecień 2000,
5. Rynek ziemniaka /17/ • kwiecień 2000,
6. Rynek cukru /17/ • kwiecień 2000,
7. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /11/ • maj 2000,
8. Rynek drobiu i jaj /17/ • maj 2000,
9. Rynek mleka /18/ • maj 2000,
10. Rynek mięsa /18/ • maj 2000,
11. Rynek zbóż /18/ • czerwiec 2000,
12. Rynek ziemi rolniczej /3/ • czerwiec 2000.

REASUMPCJA

W sezonie 1998/99 wystąpiła destabilizacja rynku cukru, która doprowadziła do głębokiego spadku jego krajowych cen. Większość cukrowni utraciła płynność finansową i zdolność korzystania z kredytów bankowych. Na ten stan rzeczy złożyło się wiele przyczyn. Nadwyżka podaży nad popytem wynikała przede wszystkim z luk w treści „Ustawy cukrowej”¹ dopuszczających nieprzebranie zasady, że na rynek krajowy można sprzedać wyłącznie cukier kwoty A. Wierzyciele – kopalnie węgla, firmy zaopatrujące w środki ochrony roślin i inni dostawcy – przejmowali cukier, który następnie spieniężali, m.in. na giełdach krajowych, w tym również cukier kwoty C. W ten sposób w ciągu trzech minionych sezonów na rynek krajowy trafiło co najmniej 255 tys. ton cukru, który, zgodnie z przepisami „Ustawy cukrowej”, powinien zostać sprzedany za granicą. Ponadto na zbyt wysokim poziomie ustalono kwotę A.

Pod wpływem przewagi podaży nad popytem ceny cukru notowane na giełdach krajowych spadły z ponad 1600 zł/t na początku 1999 r. do ok. 1000 zł/t w lipcu

i sierpniu br. W tym czasie cukrownie utrzymywały ceny zbytu na poziomie cen minimalnych, ponosząc z tego tytułu odpowiednie wysokie, dodatkowe koszty zbytu.

W pierwszych trzech kwartałach minionego sezonu, 1998/99, eksportowano 351 tys. ton cukru wobec 345 tys. ton w analogicznym okresie przed rokiem. Od stycznia do września 1999 r. sprzedano za granicę ok. 91 tys. ton cukru kwoty B, podczas gdy cały limit eksportu z dopłatami na rok bieżący wynosi 109,1 tys. ton.

W pierwszej połowie 1999 r. zmalał eksport artykułów zawierających cukier i równocześnie nieznacznie wzrósł ich import.

Na międzynarodowym rynku od dwóch sezonów utrzymuje się przewaga podaży nad popytem i notowany jest spadek cen do poniżej 180 USD/t w październiku 1999 r. wobec ok. 230 USD/t przed rokiem. W związku z tym w ubiegłym sezonie cukier eksportowano po cenie 220 USD/t, podczas gdy rok wcześniej o 100 USD drożej.

Niskie ceny na rynku krajowym przyczyniły się do wzrostu spożycia cukru w gospodarstwach domowych. Zmalało natomiast zużycie cukru w przetwórstwie spożywczym, głównie na skutek ograniczenia eksportu do WNP artykułów spożywczych, zawierających cukier. Do ograniczenia krajowego zużycia cukru przyczyniło się również uruchomienie w 1999 r. produkcji izoglukozy – skrobiowego środka słodzącego. W konsekwencji krajowe zużycie cukru zmalało z 1610 tys. ton w 1997 r. do 1590 tys. ton w 1998 r. i przewidywanych 1560 tys. ton w roku bieżącym (bez cukru w eksportowanych przetworach).

W 1999 r. zmniejszono powierzchnię plantacji buraków cukrowych do 372 tys. ha w porównaniu z 400 tys. ha rok wcześniej. Ceny skupu buraków cukrowych kwoty A pozostają na poziomie roku poprzedniego i wynoszą 105 zł/t, tj. na poziomie roku poprzedniego.

¹ „Ustawa z dnia 26 sierpnia 1994 r. o regulacji rynku cukru i przekształceniach własnościowych w przemyśle cukrowniczym”. Dziennik Ustaw nr 98 z dnia 16 września 1994 r., poz. 473 i Dziennik Ustaw nr 152 z dnia 23 grudnia 1996 r., poz. 724.

Tabela 1

Bilans cukru w tys. ton

Wyszczególnienie	Sezony				
	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000 prognoza
Zapasy początkowe w dniu 1 października a)	103	135	216	269	305
Produkcja	1577	2240	2060	2063	1750-1800
Import	54	76	10	12	60
Zużycie krajowe w tym:	1620	1650	1630	1600	1580
w eksportowanych wyrobach o zawartości cukru powyżej 20%	-	30	30	20	20
Zmiana stanu rezerw (+) (-)	+26	-72	+20	+1	-
Eksport	5	513	407	440	400-500
Zapasy końcowe w dniu 30 września a)	135	216	269	305	85-135

a) Zapasy u producentów i w handlu.

Źródło: Dane GUS i szacunek autorów.

W ciągu bieżącej kampanii, 1999/2000, przewiduje się zbiór 12,8-13,0 mln ton buraków cukrowych, z których zostanie wyprodukowane 1750-1800 tys. ton cukru. Wydajność cukru z buraków przerobionych w dwóch pierwszych dekadach kampanii wynosiła 13,92%.

Rada Ministrów postanowiła zmniejszyć podaż na rynku krajowym oraz przyjąć z pomocą zadłużonym cukrowniom. W tym

celu uzależniła udzielanie poręczeń na zaciągnięcie kredytów na zapłatę plantatorom za dostarczone buraki cukrowe oraz na finansowanie składowania cukru od ograniczenia produkcji cukru kwoty A co najmniej o 25%.

W ten sposób eksport 400-500 tys. ton cukru uwolni rynek krajowy od powstałej w minionych sezonach nadwyżki cukru.

Równocześnie podniesiono cło na importowany cukier z „40% ale

co najmniej 170 EUR/t” do „100% ale co najmniej 450 EUR/t”. Zgodnie z porozumieniem ze Światową Organizacją Handlu (WTO) jedynie 60 tys. ton cukru będzie mogło być importowane przy zastosowaniu dotychczasowej opłaty celnej.

Realizacja podjętych decyzji powinna przyczynić się do stabilizacji krajowego rynku cukru, poprawy opłacalności uprawy buraków cukrowych i kondycji finansowej przemysłu cukrowniczego.

SUMMARY

In the 1998/99 marketing season sugar market showed a great dose of volatility that led to deep decline in domestic sugar prices. Majority of the sugar mills lost financial liquidity and ability to take bank credits. Such situation was driven by many factors. Sugar surplus resulted from the gaps in Sugar Law¹, which allowed the sugar mills to sell in excess of quota A in to domestic market. The creditors of sugar mills (coal mines, companies supplying chemicals and other suppliers) took over sugar stocks (including those of quota C) and then sold it among the others at the commodity exchanges. In result of such actions 255 thousand tons of sugar, which according to the Sugar Law should have been sold abroad, was channelled on to domestic market. Moreover quota A has been set at artificially high level.

In result of sugar surplus price quotations at commodity exchanges sloped down from over 1600 zł/t observed at the beginning of 1999 to about 1000 zł/t in July and August this year. Simultaneously sugar mills kept sugar sale prices

at the level of administrative minimum prices covering additionally high transaction costs.

In the first three quarters of the 1998/99 season some 351 thousand tons of sugar were exported versus 345 thousand tons in the relevant period of proceeding season. Approximately 91 thousand tons of sugar was subject to exports within quota B in the period of January – September 1999 while the whole limit of subsidised exports set for the current year totals 109,1 thousand tons.

In the first half of 1999 exports of products containing sugar declined while their imports slightly increased.

Sugar surplus persists in the world market for the last two seasons. In result world sugar prices declined below 180 USD/t in October 1999 versus 230 USD/t a year ago. Thus in the previous season sugar export prices in the last season fluctuated around 220 USD/t which was 100 USD/t below than in the previous season.

Low sugar prices in domestic market led to increase in the consumption of sugar at the household level. Due to limited exports of sugar products to former Russian markets sugar use in food-processing industry declined. The decline in domestic sugar use was supported by the production of isoglucose (a starch sweetener) that started in 1999. In consequence domestic use of sugar declined from 1610 thousand tons recorded in 1997 to 1590 thousand tons in 1998 (excluding sugar exported in the products containing sugar).

Sugar beet area in 1999 contracted to 372 thousand hectares versus 400 thousand hectares in the previous year. Procurement prices of sugar beet within quota A reminded unchanged from last year at 105 zł/t.

Sugar beet crops in the current sugar campaign (1999/2000) are

¹ Law of 26 August 1994 on sugar market regime and ownership changes in sugar industry, OJ No 98 of 19 October 1994, p. 473 and OJ No 152 of 23 December 1996 p. 724.

Table 1

Sugar balance
('000 tons)

Specification	Seasons				
	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000 forecast
Opening stocks as of October a)	103	135	216	269	305
Production	1577	2240	2060	2063	1750-1800
Imports	54	76	10	12	60
Domestic use of which:	1620	1650	1630	1600	1580
exported foodstuffs containing over 20% of sugar	-	30	30	20	20
Reserve changes (+/-)	+26	-72	+20	+1	-
Exports	5	513	407	440	400-500
Carry-over stocks as of September 30 a)	135	216	269	305	85-135

a) Stocks at wholesale and retail level and producer stocks.

Source: Central Statistical Office data and author's estimations.

estimated at some 12,8-13,0 million tons and sugar production at 1750-1800 thousand tons. Sugar content from sugar beet processed in the first two decades of the campaign was 13,92%.

Polish Council of Ministers undertook actions aimed at removal of supply pressure in domestic market and support sugar mills that are in debts. In order to do so bank loans guarantees for the pay-

ments to sugar beet producers and for storage were set dependant upon limited at least by 25% production of sugar within quota A.

In this way sugar exports of some 400-500 thousand tons shall relax supply pressure of created in the pervious seasons sugar surplus.

Simultaneously import duty for sugar was raised from 40% or at

least 170 EUR/t up to 100% or at least 450 EUR/t. According with WTO provisions sugar imports at previously used import duties are set at 60 thousand tons only.

Implementation of undertaken regulations should stabilise domestic sugar market and lead to improvement in profitability of as well sugar beet production as financial standing of sugar industry.